



Yeni Sinsiyet Ve Bazı Enstrümanları

Zafer Yalçınpınar

Haklılığın inadıyla -onca yükle- ayağa kalkmak ve ardından yüksek sesle “Kahrolsun yeni sinsiyet!” diye ölümüne bağırarak, böylesine “sahici” bir tümcenin gene aynı oranda sahicilik olan bir öfke duygusuyla ağızdan kaçıışı, daha doğrusu ağızda duramayışı, bu çeşit kontrolsüz çıkışlar kolayca tırnak içine alınabilir, başkaları tarafından mimlenip dikkat çekebilir. Ancak, “Yeni Sinsiyet” dediğim ve çevrimsel olarak hayatın her alanında maruz kaldığımız, etimizde kanımızda hissettiğimiz kitlesel sömürü kurnazlığı ve bunun sonucunda oluşan, kendimizi çaresizce içerisinde bulduğumuz şu “cehalet ortamı”nı yapısal yöntemlerle incelemeye çalıştığımızda, işimizin kolay olmadığını fark ederiz. Zaten, yeni sinsiyetin uygulayıcıları ve nemalanıcıları da böylesi yöntemli bir çalışmayı yapacak sabırda, inatta ve cesaretle insanlar bulunmadığını verili bir değer(!) olarak kabul edip yeni sinsiyeti ve enstrümanlarını uygulamaya dört bin -evet, en az dört bin- koldan sarılırlar, devam ederler. Çünkü yaşam yeni sinsiyetin gözünde kimsenin çözemeyeceği

karmaşık bir oyundur, herkes her şeyden haberdar olamaz, bir şeylerden az çok, üç aşağı beş yukarı haberdar olanlar ise sonradan dolaşıma sürülecek dezenformasyon uygulamaları nedeniyle şüphe ve çelişki içinde bırakılmışlardır, her yerde bilgi kirliliği, bulanıklık, bağlamsızlık vardır ve zaten bizim coğrafyamızda da “kim kime dum duma” görüşü hakimdir. Dün, toplum denen “virtüel” şey, “A” diyerek, çoğunlukla kabul ettiği bir olguyu bugün, birden bire ve yine çoğunlukla “Z” diyerek reddedebilir. Çünkü toplumsal belleğimizin, ilişkilendirmelerimizin, nedensellik eşliğimizin ve çelişkisiz davranış sınırlarımızın zaman serisi ortalaması -bu konudaki sosyal araştırmalara göre- en fazla 25 gündür. (Toplasan bölse çarpsan, işte bu kadardır.) Tüm bu toplumsal unutkanlık, “yeni sinsiyet”in önündeki alanın genişlemesine ve bu yazıdaki hikâyenin de uzamasına yol açmıştır.

Finali “melanet ortamı”na uzanabilecek kadar tehlikeli ve uzun olan hikâyemiz, öncelikle bir “garabet ortamı”nın oluşmasıyla ya da oluşmuş bir garabet ortamının “yeni sinsiyet” aktörleri tarafından tespit edilmesiyle başlar. Garabet ortamı, yeni sinsiyetin nemalanıcılarını “Boşver sen... biz dalgamıza, numaramıza, tezgâhımıza, cukkamıza bakalım!” diyen aymazlığın ve hilebazlığın geniş konfor alanına teslim eder, bırakır. Bu süreçte yeni sinsiyet aktörleri, endüstriyel girişim uygarlığının ve kapitalizmin daha zararsız gördüğü -hatta meşrulaştırdığı- “fırsatçılık” maskesini takınmışlardır. Ancak, yeni sinsiyetin yayılmacılık potansiyeli, kısa sürede bulunduğu konfor alanından taşar ve bir üst seviyede daha da kalabalıklaşan, kitlelerle buluşan ya da kitlelere bulaşan çok büyük bir kaplayıcı alana dönüşür. “Sessiz yığınlar”ın oluşturduğu bu kaplayıcı alanı “liyakatsizlik veya cehalet alanı” olarak adlandırabiliriz.

Zaman içerisinde “liyakatsizlik ve cehalet” alanının kapsamı, hem projelendirme hem de uygulama olarak genişler, böylece alandaki unsurlar arasında oluşan etkileşimler de eşanlı olarak artmıştır. Yeni sinsiyet aktörleri kendileri gibi kifayetsiz muhterisleri yanlarına katarak (hem yandaşılaştırarak, hem de paydaşılaştırarak) cehalet alanının dehlizlerini -o sessizliği- sabah akşam dolaşmaktadır. Etkileşimler bu alanın içindeki geçişkenliğin hızla ve basitçe artmasını ve alanda birer makine gibi işleyen sinsiyet enstrümanlarının çeşitlenmesini sağlamış, sonunda, alanın bir “ortam” haline dönüşmesine neden olmuştur. Cehalet alanının yerini cehalet ortamına bırakmasıyla birlikte sözkonusu ortamın içinde bulunan tüm unsurlar geçerli sayılabilecek derecede bir eşgüdümle davranmaya, birbirleriyle iletişmeye, paydaşlaşmaya, çeşitli konuları, gündemleri tartışmaya, bu tartışmalar sonucunda çürük çarık, tözsüz değer yargıları oluşturmaya başlarlar. Çürük çarık değerler üzerinden kararlar alınmaktadır. Bu türden etkinlikler ve sembolik kararlılıklar sayesinde de zamanla, o sessiz yığınlar, bazı benzerlikleri içselleştirirler. Artık, yeni sinsiyetin nemalanıcıları, açıkça, kendilerine “biz” demeye başlamıştır. Yani başlangıçta küçük bir kıvılcım olan “yöntemli kötülük”, şimdi, sessiz yığınların sessizliğini kullanarak çürük çarık ve tözsüz değer yargılarından oluşmuş ilkesiz bir “cehalet tipolojisi”ni oluşturmuş ve cehalet ortamının sınırsızlaşması yolunda çok önemli roller, kararlar üstlenmiştir. Sonuçta, garabet ortamından faydalanan “kötücül”ler önce sessiz yığınların cehalet alanını keşfetmişler, sonra da “cehalet ortamı”nı ve “cehalet tipolojisi”ni yaratabilmişlerdir.

Cehalet ortamında oluşan tipoloji çok önemlidir. Çünkü, hayret verici bir biçimde, “tipoloji” tanımıyla çelişen “karakter aşınması, ilkesizlik ve döneklik” gibi olumsuzluklar, kişilik bozuklukları ya da işte sistematik hatalar, birden bire, kalabalıkların eklemelendiği bir “görüngü” haline gelmiştir ve tipolojik

olarak geçerlik kazanmıştır. Cehalet tipolojisinin oluşmasında kullanılan bazı yöntemler ve cehalet alanının ortama dönüşüm aşamasındaki çeşitlemeler, cehalet ve liyakatsizlik ortamının geribesleme mekanizmasında da son derece etkindir. Örneğin, cehalet alanı kendi dilsel benzeşimlerini yaratmıştır ve bu benzeşimlerin ürettiği bir “sinsiyet retorığı”ni, cehalet ortamında ve ortamın genişlemesinde yöntemli bir şekilde kullanmaktadır. Bu sinsiyet retorığı, yeni sinsiyetin nemalanıcıları tarafından dilsel bir üstünlük, hayatı kavramak veya gerçekleri işaret etmek yolunda kullanılan bir beceriymiş gibi sunulmaktadır. Sinsiyetin dilsel açıdan birincil aracı olan retorik, “sahici bir töz” sunmayarak insanların duygu ve düşüncelerini ele geçirmenin biçimsel hilesidir. Çoğunlukla, ezbere, ezber müfredatıyla birlikte ve mekanik şemaların yönergesiyle kullanılır. Organik değildir.

Yeni sinsiyet ihtiva eden söylemlerde baskın bir “retorik arsızlığı”yla ve karakter aşınmasıyla karşılaşırınız. Retorik arsızlığı, liyakatsizliğin ve cehalet tipolojisinin herhangi bir konuyu işlerken konunun ağırlık merkezine, mihenk taşına veya tözüne nüfuz etmeyerek ya da benzeri bir aydınlanmadan özellikle kaçınarak oluşturduğu “aşırı” biçimsel süslemelerdir. Konunun tözü, kök nedeni her zaman “retorik arsızlığı” tarafından çerçeveslenir, kuşatılır ve yeni sinsiyetin bekası için “töz” her zaman örtülü kalmalıdır; konu, kendi tözünden, orjininden kaydırılmalı ve kök nedenler kitlelerden retorik süsleri aracılığıyla uzaklaştırılmalıdır. Yeni sinsiyet uygulayıcılarına göre, tözün tarih içerisinde izlediği nedensellik silsilesi ve bu nedenselliğe ilişkin temellendirmeler de gizlenmelidir. Yeni sinsiyetin retorik arsızlığı, yapay bağlamları ve yapay bağlaçları kullanarak tözü, sahici ve tarihsel nedensellik ilişkilerinden kaçırmaya çalışmaktadır. Kavramların yanlış bağlamlarla ve istatistiklerle kullanımı, yanlış sorunun doğru cevabının olmayışı, ezbere salınımlar ve tüm bu “yapaylık”lar tözün üstünü örtmektedir. Bu durum yanlış bir hayatın doğru yaşanmaması demektir. Retorik arsızlığının temel uğraşı, tözün bin kat eğreti sözle giydirilmesidir. Böylelikle hem tözün sahiciliği belirsizleştirilir hem de anlam kaymalarıyla sessiz yığınlar kandırılır: Töz, retorik arsızlığıyla birlikte hileli bir rastlantısallığa, görüngüye ve örtüye teslim edilir.

Yeni sinsiyetin arsızlığına ve aymazlığına yakışır derecede yaygın olarak kullanılan bir başka enstrüman da “Sessizlik Suikasti” ya da “Sessizlik Baskısı”dır. Marx’ın dile getirdiği bu kavramın işlevleri, sinsiyet zihniyetini eskisinden çok daha yüksek nemalara ulaştırmaktadır. Statüko karşıtı olduğunu iddia eden -aslında statüko karşıtlığını da bir enstrüman olarak kullanan- yeni sinsiyet, tüm sessizlik biçimlerini cehalet alanının genişlemesi yolunda kullanmaktadır. (Aynı yöntemin çeşitlemelerinden kapitalist satış tekniklerinde de sıkça söz edilir.)

Liyakat sahibi birinin yarattığı, üzerinde çabaladığı ve emek verdiği nihai çıkarımlar, analizler ya da yapıtlar, sessizlik yoluyla hasıraltı edilmekte, sahiciliğin ve tözün üzeri bir kez daha örtülmeye, örtbas edilmeye çalışılmaktadır. Bu yöntemle töz ile tözsüzlüğün kıyaslanması da engellenir. Herkes bilir ki bir şey hakkında susmak, bilgisizliği ve liyakatsizliği örtmenin en risksiz yoludur. Ayrıca, günümüzde, sessizlik suikastinin “sessiz yığınlar”la iletişimin bir biçimi gibi kullanıldığında fayda sağladığını iddia eden aydınlar(!) bile yaratılmıştır. Fakat gerçekte, sessizlik suikasti denen şey yaygın bir pusuculuk biçimidir ve yeni sinsiyetin en etkili “adam harcama” silahlarından biridir.

Sessizlik suikastinin tersi ya da diğer ucu sayabileceğimiz “İnsan Yemleme” enstrümanı ise kapitalizmin ödüllendirme sistemiyle birlikte

çalışır. Buradaki ölçsüzlük ve örtüşmezlik, sessizlik suikastındaki yok sayma stratejisinin tersidir. Liyakat sahibi olmayan birinin ödüllendirilmesi -aslında statükoyla, ödülle yemlenmesi- yersiz bir biçimde yüceltmeye çalışılması, cehalet alanının genişletilmesi ya da cehalet ortamındaki etkinlik ile cehalet türevlerinin yaygınlaştırılması söz konusudur. Bu yöntem de tözün örtbas edilmesine, kitlelerin düşüncelerinin tözsüz ve bağlamsız bırakılmasına neden olur. Kitleler cehalet kökenli bir “İkbal Avcılığı”na bürünecek ve tözün değil de yemlerin peşinde koşacaktır. Ayrıca aşırı ödüllendirme ya da insan yemeleme yöntemi ödül verilen mevcut “liyakat alanı”nın geçerliğinin ve itibarının aşınmasına da yol açar. Bu da yeni sinsiyetin başka bir numarasıdır, arzusudur; liyakat alanının yerini cehalet alanına bırakması...

Sonuç olarak, yeni sinsiyet ve türev enstrümanları binbir koldan çeşitlenmektedir ve hikâyemiz “liyakatin, sahiciliğin ve tözün örtbas edilmesi” bağlamında uzayıp gider... Yeni sinsiyetin amaçladığı “melanet ortamı”na ulaşmaması için, “kötülüğe karşı haklılığın inadı”nı yüklenmek gerekiyor. Her seferinde “Kahrolsun yeni sinsiyet!” diye çıkışarak, varoluşumuzdaki sahiciliği ve tözü, gözümüz gibi korumamız gerekiyor. Çünkü tözümüzü ve onun sahiciliğini korumak, “insancıl” olmak demektir ve yeni sinsiyetin beslendiği tüm haysiyetsizliklere karşı çıkmanın da en doğal yolu budur.

2 Nisan 2010